

EUROOPA KONTROLLIKOJA AASTAARUANDE SÖNASTIK

Sissejuhatus

Käesolev sõnastik on koostatud selleks, et pakkuda lugejatele aruandes kasutatud tehniliste terminite selgeid ja lihtsaid määratlusi. Ametlikud õiguslikud määratlused on toodud asjaomastes õigusaktides.

ELi institutsioonide ning ELi õigusaktide, raamatupidamisaruannete ja poliitika täpsemad määratlused ja selgitused leiata

- ELi Väljaannete Talituse veebisaidil:

<http://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html>

<http://eur-lex.europa.eu/summary/glossary.html>

- Euroopa Komisjoni peadirektoraatide veebisaitidel, nt:

http://ec.europa.eu/budget/explained/glossary/glossary_en.cfm

https://ec.europa.eu/agriculture/glossary_en

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/what/glossary

https://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/support/reference_terms.html

A

(ELi) konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne:

kõikide ELi institutsioonide ja asutuste raamatupidamise koondaruanne, mille komisjon esitab ühe kokkuvõtva dokumendina ning mis ei hõlma üksteisele makstud või võlgnetavaid summasid.

Aasta tegevusaruanne:

komisjoni peadirektoraatide direktorite poolt volinikele esitatav asutusesisene juhtimisaruanne. Aasta tegevusaruandes käsitletakse asjaomase peadirektoraati juhtimis- ja sisekontrolli ning selle juhtimiskavas määratletud põhieesmärkide saavutamise ja tegevuste tulemuslikkust. Aasta tegevusaruanne hõlmab asjaomase peadirektori või talituse juhataja avaldust aasta tegevusaruandes esitatud teabe kohta.

Allesjäänud veamäär/riskimäär:

allesjäänud kulude osa, mis ei ole pärast kõigi parandusmeetmete arvessevõtmist seaduslik ega korrektne. Mõisteid „risk” ja „viga” kasutatakse sünonüümidena, kuid erinevates kuluvaldkondades.

Assigneering:

konkreetseks otstarbeks ette nähtud summa eelarves.

Auditeerimisasutus:

üksus, nt riigikantselei või rahandusministeeriumi osakond, mis teeb süsteemiauditeid ja *rakenduskava* raames elluviidavate tegevuste auditeid, ning annab oma leidude kohta aru asjaomastele *korraldus- ja sertifitseerimisasutustele*. Auditeerimisasutus esitab komisjonile aastaaruande, mis annab kindlust juhtimis- ja kontrollisüsteemide mõjusa toimimise ning seega ka tõendatud kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Auditeerimisasutus peab olema vahendeid haldavatest ametiasutustest sõltumatu.

B**C****D****E****Eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega:**

vastupidiselt *otsesele eelarve täitmisele* on see ELi eelarve täitmise viis, mille raames delegerib komisjon täitmise liikmesriikidele, kandes ise eelarve täitmise eest lõplikku vastutust. Liikmesriigid suunavad rahalised vahendid *toetusesaajatele ja (lõplikele) vahendite saajatele* (põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas *makseasutuste* ning muude koostöös liikmesriikidega tehtavate maksete puhul *korraldusasutuste* kaudu). Liikmesriikidel on esmane vastutus määrustes nõutud tingimustele vastava juhtimis- ja kontrollisüsteemi loomise eest, tagades, et kõnealune süsteem toimib tõhusalt ning sellega hoitakse ära, avastatakse ja parandatakse õigusnormide rikkumisi.

Eelarve täitmisele heakskiidu andmine:

Euroopa Parlamendi otsus, mis vabastab komisjoni teatava eelarve haldamise kohustusest ning sulgeb selle eelarve nõukogu soovitusel ja kontrollikoja aastaaruande ja *kinnitava avalduse* põhjal.

Eelarvepädevad institutsioonid:

ELi eelarvet koostavad institutsioonid, st Euroopa Parlament ja ministrite nõukogu.

Eelarvetoetus:

arenguabi andmise vahend (mitmeaastase finantsraamistiku neljas rubriik – „Globaalne Euroopa”, EAFid). Eelarvetoetuse raames kantakse rahalised vahendid üle partnerriigi riigikassasse, hinnatakse tulemuslikkust, suurendatakse suutlikkust ja peetakse partnerriigiga dialoogi. Komisjon eristab kolme liiki eelarvetoetust: „hea valitsemistava ja areng”, „valdkondlik reform” ja „riigi ülesehitamine”.

Eraldis:

raamatupidamises on see bilansis kajastatav kohustus, mille ajastus või summa ei ole kindel.

Erihinnang:

ELi tegevuse iga suurema valdkonna hindamine, mis lisatakse kontrollikoja *kinnitavale avaldusele* vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule. Kontrollikoda käsitleb erihinnangutena aastaaruande peatükke, mis sisaldavad hinnangut *mitmeaastase finantsraamistiku* rubriikide korrektsusele, finantsjuhtimisele ja eelarve haldamisele ning tulemuslikkusele.

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI):

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruisel põhinev investeeringute toetusmehhanism, mida rakendatakse EIP ja Euroopa Komisjoni vahel sõlmitud lepinguga, mille eesmärk on kaasata rahastamisvahendeid strateegiliste projektide elluviimiseks ELis.

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid (ESIF):

Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfond, mis koondati perioodi 2014–2020 *mitmeaastase finantsraamistiku* alla ühiste eeskirjadega (määrus (EL) nr 1303/2013 – ühissätete määrus). Viis kõnealust *ühiselt hallatavat* fondi moodustavad üle poole ELi kulutustest. Eesmärk on vähendada regionaalset ebavõrdsust ELis.

F**Finantsaruannete arutelu- ja analüüsidokument:**

(majandus)üksuse finantsaruannetes esitatud oluliste artiklite, tehingute ja sündmuste ning neid mõjutanud tegurite selgitus.

Finantsmäärus:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju. Finantsmäärus on ELi eelarve loomiseks ja täitmiseks ning ELi rahaliste vahendite kontrollimiseks sätestatud põhimõtete ja menetluste peamine alusdokument.

G**H****Hindamine:**

konkreetsse ELi sekkumise tulemuslikkuse, tõhususe, ühtsuse, asjakohasuse ja ELi lisaväärtuse hindamine.

Hinnanguline veamäär:

kontrollikoja parim hinnang maksete liiki mõjutava veamäära kohta. See arvutatakse tehingutest moodustatud esindusliku valimi testimise tulemuste põhjal. Hinnangulist veamäära väljendatakse vigu sisaldavate maksete osakaaluna maksete kogumahust. See on 95 % suurune kindlus, et kõige tõenäolisem veamäär jääb *usaldusvahemiku* (alumine ja ülemine veapiir) piiresse.

I**J****Järgmise eelarveaastasse ülekandmine:**

finantsmääruses ette nähtud põhjendatud juhtudel heakskiidetud, kuid kasutamata *assigneeringute* ülekandmine ühest aastast teise. Kulud ja tulud kavandatakse ja kiidetakse tavaliselt heaks ainult üheks aastaks korraga (aastasuse põhimõte). Tegevuskulude puhul tähendab assigneeringute ülekandmine järgmise eelarveaastasse sellest põhimõttest erandi tegemist. Halduskulude puhul kantakse assigneeringuid aga pidevalt automaatselt järgmise eelarveaastasse üle, et maksta kõnealuse tegevuse toimumisele järgneval aastal laekuvaid arveid.

K**Kaudsed kulud:**

kulud, mida nimetatakse ka üldkuludeks, millega aidatakse ellu viia mõnda ELi projekti või meetet, aga ka mõnda muud *toetusesaaja* tegevust. Nimetatud kulud ei ole otseselt mõne ELi projekti või meetmega seotud või sellele määratud; pigem on need erinevate parameetrite (kulutegurid) alusel toetusesaaja tegevuste vahel jagatud.

Kinnitav avaldus:

Euroopa Kontrollikoja poolt igal aastal Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatav avaldus. See sisaldab kontrollikoja auditihinnangut kõiki ELi tulusid ja kulusid käsitlevate raamatupidamisaruannete usaldusvärsuse ning nende aluseks olevate *tehingute* seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Kinnitava avalduse tähistamiseks kasutatakse ka prantsuskeelset lühendit DAS (*déclaration d'assurance*).

Kogurahvatulu:

riigi residentide kõigi sissetulekute summa teataval ajaperioodil. Kogurahvatulu kasutatakse ELi toetuste aasta ülemmäära kindlaksmääramisel – see ei tohiks olla suurem kui 1,20 % ELi kogurahvatulust. Liikmesriikide ELi eelarvesse tehtavad osamaksud määratakse suuremas osas kindlaks nende kogurahvatulu põhjal, mis väljendub protsendina kõigi ELi liikmesriikide kogurahvatulu kogusummast.

Koondmääruse ettepanek:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning ELi erinevate kulukategooriate eeskirjade muudatusi. See on komisjoni dokument (COM(2016) 605 final), mille eesmärk on muuta ja lihtsustada paljusid *Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele* praegu kehtivaid määrusi.

Korraldusasutus:

rakenduskava juhtimiseks liikmesriigi poolt määratud riiklik, piirkondlik või kohalik avalik-õiguslik (või eraõiguslik) asutus. Korraldusasutuse kohustuste hulka kuulub rahastatavate projektide valimine, järelevalve tegemine projektide elluviimise üle ning finants- ja tulemusalase aruandluse esitamine komisjonile. Korraldusasutus kehtestab toetusesaajate suhtes ka finantskorrektsioone komisjoni, Euroopa Kontrollikoja või liikmesriigi mis tahes asutuse (nt auditeerimisasutuse) auditite põhjal.

Korrektus:

tehingute vastavus asjaomaste õigusaktide ja lepingutega.

Korrigeerimisvõime:

nende kulude hinnanguline summa, mis on tehtud õigusnormide ja lepinguliste sätete vastaselt ning mille asjaomane peadirektoraat ja/või ametiasutus on kindlaks teinud ja korrigeerinud pärast makse heakskiitmist. Mõiste viitab ka liikmesriigi ametiasutuse või komisjoni peadirektoraadi suutlikkusele õigusnormide vastaselt tehtud kulusid kindlaks teha ja korrigeerida.

Kulukohustus:

teatud tingimuste täitmisel teatavate kulukategooriate rahastamiseks mingile eelarvelisele summale sihtotstarbe määramine. Kõnealustele summadele sihtotstarbe määramine võimaldab ELil lepinguid ja toetuslepinguid sõlmida ning võtta vastu muid finantsmõju omavaid otsuseid.

Kulukohustusest vabastamine:

toiming, mille käigus varasem *kulukohustus* või osa sellest tühistatakse.

L**Lihtsustatud kuluvõimalus:**

vahend toetussummade arvutamiseks sõltumata tegelikult kantud kuludest. Lihtsustatud kuluvõimaluste peamised liigid on ühikukulud, kindlamääralsed maksed (arvutatakse protsendina muudest rahastamiskõlblike kulude kategooriatest) ja ühekordsed maksed (seotud konkreetse *väljundi* või *tulemusega*).

Lõplik vahendite saaja:

Vt *vahendite saaja*.

M**Makseasutus:**

põllumajanduse valdkonnas korraldusasutuse ja sertifitseerimisasutuse ekvivalent. Makseasutus määratakse liikmesriikide ametiasutuste poolt *otsetoetuste* ja *turumeetmete* jagamiseks ja kontrollimiseks.

Mitmeaastane finantsraamistik:

ELi pikaajaline rahastamiskava. Sellega kehtestatakse kuluprioriteedid ja maksimumsummad, mida ELil on lubatud kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul konkreetsetes valdkondades kulutada. Praegune mitmeaastane finantsraamistik hõlmab ajavahemikku 2014–2020, eelmised aga vahemikke 2007–2013 ja 2000–2006. Mitmeaastane finantsraamistik on jagatud kuueks osaks, mida nimetatakse rubriikideks.

Mõju:

tulemuslikkuse hindamises tähistab mõju pikemaajalisi sotsiaalmajanduslikke muutusi, mis ilmnevad teatud aja jooksul pärast mõne projekti või programmi rakendamist.

N**Nõuetele vastavus:**

ühise põllumajanduspoliitika mehhanism, mis kohustab põllumajandustootjaid toetuste täismahus saamiseks täitma keskkonna, rahva- ja loomade tervise ning loomade heaolu ja maa harimisega seotud nõudeid.

O

Olulisuse piirmäär:

vigu sisaldav või *õigusnormide vastaselt* tehtud kulude osa auditeeritud ELi kulutustes, millest suuremat määra peetakse auditeerimise eesmärkidel oluliseks, ning mis tõenäoliselt mõjutab *ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande* kasutajat. Kontrollikoja arvamuses kasutatakse 2 % suurust olulisuse piirmäära, milles võetakse arvesse ka leitud *vea* iseloomu ja konteksti.

Omakapitali investeeering:

investoripoolne otsene või kaudne kapitali andmine ettevõtte käsutusse ettevõtte täieliku või osalise omandiõiguse vastu, kusjuures omakapitaliinvestor võib lisaks teataval määral osaleda ka ettevõtte juhtimises ja tulevase kasumi jaotamises. Investorid saavad oma omakapitaliinvesteeringud tagasi alles siis, kui nad müüvad oma omandi või kui ettevõtte (neto)vvara realiseeritakse. Nimetatakse ka omakapitalipanuseks.

Omavahendid:

ELi eelarvesse vastavalt aluslepingutele, asjaomastele rakendusaktidele ja aastaeelarvele laekuvad tulud. Tollimaksud on kõige olulisem traditsiooniliste omavahendite allikas; on olemas ka käibemaksupõhised ja *kogurahvatulul* põhinevad omavahendid.

Otsene eelarve täitmine:

fondi või programmi juhtimine (töövõtjate valik, toetused, raha ülekandmine, järelevalve jne) komisjoni poolt otse, erinevalt *koostöös liikmesriikidega täidetavast eelarvest*.

Otsetoetused:

ühise põllumajanduspoliitikaga kooskõlas makstakse põllumajandustootjatele sissetulekutoetusi, sh tootmiskohustusega seotud ja tootmiskohustusega sidumata pindalapõhist toetust.

P

Paranduseelarve projekt:

komisjoni tehtav ettepanek asjaomaseks aastaks vastu võetud eelarve teatavate aspektide muutmiseks.

Partnerluslepingud:

komisjoni ja iga liikmesriigi vahel sõlmitavad lepingud, mille eesmärk on tagada, et rahalisi vahendeid kasutatakse kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020“.

Piirmäär:

õigusakti või lepinguga (nt omavahendite otsus või *mitmeaastane finantsraamistik*) kuludele või tuludele kehtestatud piir. Kulukohustuste puhul määratakse mitmeaastases finantsraamistikus iga kulurubriigi aasta piirmäär, kuid maksete assigneeringutele määratakse üldine aasta piirmäär.

Programmi eelarvestus:

partnerriigi koostatud ja komisjoni poolt jõustatud dokument, mis sisaldab töökava. Selles määratakse kindlaks elluviidavad tegevused, elluviimiseks vajalikud rahalised, inim- ja materiaalsed ressursid ning järgitavad menetlused.

Programmitöö periood:

mitmeaastane raamistik, mille abil kulutusi kavandatakse ja rakendatakse. Programmitöö periood võib pikeneda ja ulatuda oluliselt kaugemale *mitmeaastase finantsraamistiku* rubriigi omast, mille raames kulutusi tehakse. See tuleneb peamiselt lõplikule raamatupidamise aastaaruandele ja *rakenduskavade* lõpetamisele kehtivatest eeskirjadest. Näiteks lõpeb perioodi 2014–2020 põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkonna programmide viimane aruandeaasta 2024. aasta keskel.

Põhitoetuskava:

jõustus 2013. aasta *ühise põllumajanduspoliitika* reformi tulemusel 2015. aastal ning sellega asendati ühtsed otsemaksud. Kava põhineb toetusesaajatele nende poolt 2015. aastal deklareeritud toetuskõlbliku maa eest eraldatud toetusõigustel. Iga toetusõigus, mis aktiveeritakse koos ühe hektari toetuskõlbliku maaga, annab õiguse saada põhitoetust, mis võrdub toetusõiguse väärtusega. Põhitoetuskava kasutavad 18 liikmesriiki ja 2016. aasta oli esimene aasta, mil makseid tehti vastavalt uutele eeskirjadele.

Põldude identifitseerimise süsteem (LPIS):

kõiki *ühise põllumajanduspoliitika* raames *otsetoetuste* saamiseks toetuskõlblikke põllumajandusmaid (sh orto- ja satelliitfotod) sisaldav andmebaas. Süsteemi kasutatakse maatükkide kontrollimiseks, mille kohta põllumajandustootjad on toetust taotlenud, tagamaks, et neile makstakse õige pindala eest, hoides seeläbi ära enammaksete tegemise.

Püsirohuma:

maa, mida kasutatakse rohkem kui viiel järjestikusel aastal rohu või muude söödataimede kasvatamiseks kas looduslikul viisil (isekülv) või harimise teel (külvamine), ning mis ei ole põllumajandusliku majapidamise külvikorruga hõlmatud.

Q

R**Rahastamisvahend:**

ELi eelarvest rahalise toetuse andmise vorm (endise nimega „finantskorraldusvahend”), mille raames tehakse omakapitali- või *kvaasiomakapitali investeringuid*, antakse laene või tagatise, või kasutatakse muid riskijagamisvahendeid (vt *finantsmääruse* artikli 2 punkt p). Toetustega võrreldes on rahastamisvahendite kasutamise peamiseks eelisteks nende lisakapitali võimendamise potentsiaal ja uuesti kasutamise võimalus, ehk ringlev iseloom.

Rakenduskava:

komisjoni poolt heaks kiidetud kava, mis sisaldab liikmesriigis tehtavaid ELi rahastatavaid investeringuid. Rakenduskava põhineb omavahel seotud prioriteetide kogumil, mis hõlmab meetmeid, mille raames projekte *mitmeaastases finantsraamistikus* (seitse aastat) kaasrahastatakse.

Reservatsioon:

peadirektor avaldab *aasta tegevusaruande* raames reservatsiooni juhul, kui tal ei ole võimalik peadirektoraadi maksete olulise osa korrektsust kinnitada või kui komisjoni maine võib saada tõsiselt kahjustada.

Riigiabi:

igasugune riiklike ametiasutuste poolt ettevõtjatele antav otsene või kaudne rahaline toetus, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist. Euroopa Liidu toimimise lepingu kohaselt on riigiabi andmine ühisturul üldjuhul keelatud, kui see ei ole nõuetekohaselt põhjendatud. ELi riigiabi eeskirjades täpsustatakse juhud, kus riigiabi konkurentsi moonutab (või ähvardab moonutada). Euroopa Komisjonil on ainupädevus hinnata riigiabi vastavust eeskirjadele ja komisjoni otsuse vaatab läbi Euroopa Kohus.

Riigihange:

protsess, mille abil ELi, riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused ning avalik-õiguslikud ametiasutused hangivad tooteid ja tellivad teenuseid ja ehitustöid. Kui erasektori ettevõtted hangivad tooteid, mida põhiosas rahastab avalik sektor, peavad ka nemad järgima riigihanke-eeskirju ja/või -põhimõtteid.

Rohestamine:

2013. aasta ÜPP reformiga kasutusele võetud otsetoetuste kava, mille eesmärk on keskkonnasõbralike põllumajandustavade edendamine. *Põhitoetuskava* või *ühtse pindalatoetuse kava* raames *otsetoetusi* saavad põllumajandustootjad peavad mitmekesistama põllumajanduskultuure, säilitama olemasoleva *püsirohumaa* ja looma ökoloogilise kasutuseesmärgiga maa-alasid. Nimetatud tingimuste täitmisel on neil võimalus saada ka rohestamistoetust.

S

Sekkumisloogika:

kontseptuaalne raamistik, mis näitab, kuidas on hinnatud vajadused ja täidetavad eesmärgid võetava ELi meetmega seotud ning mis on selle eeldatav *tulemus*.

Sertifitseerimisasutus (põllumajanduses):

põllumajandussektoris on tegu *auditeerimisasutuse* ekvivalendiga; see on liikmesriigi poolt määratud avalik-õiguslik või eraõiguslik üksus, kes vastutab akrediteeritud *makseasutuse* raamatupidamise aastaaruannete täielikkuse, täpsuse ja õigsuse eest.

Sertifitseerimisasutus:

teeb *korraldusasutuste* deklareeritud kulude kontrole ning tõendab kulude seaduslikkust ja korrektsust, et selle kohta komisjonile kindlust anda.

Sihtotstarbeline tulu:

tulu, mida selle päritolu tõttu kasutatakse teatavateks kuludeks (nt liikmesriikide või kolmandate riikide osalus konkreetsetes teadusprogrammides). See on erand eelarvepõhimõttest, mille kohaselt peavad kogutulud katma kogukulud.

Sisend:

tulemuslikkuse hindamises teatud poliitika, projekti või programmi elluviimiseks vajalikud rahalised, personali-, materiaalsed, organisatsioonilised või regulatiivsed vahendid.

Strateegia „Euroopa 2020“:

Euroopa Liidu kümneaastane strateegia käivitati aastal 2010, et luua tingimused arukaks, jätkusuutlikuks ja kaasavaks majanduskasvuks.

Suurprojekt:

suuremahuline toiming, mis koosneb ehitustöödest, meetmetest või teenustest, ning mille eesmärk on viia ellu täpse majandusliku või tehnilise olemusega ühtne ülesanne, millel on selgelt määratletud eesmärgid. Määrustes sätestatakse rahalised ülemmäärad, millest suurema väärtusega toiminguid loetakse suurprojektideks, milleks komisjon peab sõltumatu kvaliteedikontrolli alusel eraldi heakskiidu andma. *Programmitöö perioodide* 2007–2013 ja 2014–2020 piirmäär on üldjuhul 50 miljonit eurot.

Š

Z

Ž

T**Tehing:**

ettemakse saamine, maksmine või tõendatud kasutamine, mille komisjon on heaks kiitnud ja raamatupidamisarvestuses kajastanud.

Tingimuslik kohustus:

raamatupidamises võimalik kohustus, mis sõltub teatavate ebakindlate tulevikusündmuste toimumisest. See kantakse raamatupidamisaruandesse, kui see on tõenäoline ja selle summat on võimalik piisava täpsusega hinnata.

Toetused:

eelarvest antavad rahalised otsetoetused, mille eesmärk on aidata ellu viia mõne ELi poliitika konkreetset osa või toetada mõne sellise asutuse toimimist, kes tegutseb Euroopa Liidu üldistes huvides või millel on liidu poliitika osaks olev eesmärk.

Toetusesaaja:

eelarvest toetust saav füüsiline või juriidiline isik.

Tootmiskohustusega seotud toetus:

konkreetses põllumajandustoote tootmisega seotud toetus.

Tootmiskohustusega sidumata toetus:

konkreetses põllumajandustoote tootmisega mitteseotud toetus.

Tulem:

ELi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes kogutulude ja kogukulude vahe. Tekkepõhise tulemi kajastamise eesmärk on esitada asjaomase aasta raamatupidamise aastaaruandes kirjeldatud sündmuste finantsmõju. Seepärast erineb tulem eelarvetulemist, mis kajastab tulude (laekunud summad) ja tehtud maksete vahet.

Tulemus:

tulemuslikkuse hindamises on see projekti või programmi mõõdetav vahetu mõju.

Tulemuslikkus:

projektide või programmide vastavus *usaldusväärse finantsjuhtimise* põhimõtetele.

Turumeetmed:

põllumajandusturgudel tehtav riiklik sekkumine, mille eesmärk on vähendada hinnalanguste mõju ning lahendada turu ja valdkonnapõhise toetuse (nt puu- ja juurvilja- ning veinisektorile antav toetus ja koolipiima ja koolipuuvilja toetus) struktuurilised probleemid.

U**Usaldusvahemik:**

tegelik veamäär selgub alles pärast kõikide tehingute testimist. Valimipõhise meetodiga arvutab kontrollikoda aga 95 % suuruse usaldusvahemiku, mis tähendab, et kontrollikoja arvates on 95 % suurune tõenäosus, et tegelik veamäär jääb sellesse vahemikku.

Usaldusväärne finantsjuhtimine:

mõiste, mis hõlmab *finantsmääruse* artikli 30 lõikes 2 sätestatud säästlikkuse, tõhususe ja tulemuslikkuse põhimõtteid: „Säästlikkuse põhimõte tähendab, et vahendeid, mida institutsioon oma tegevuses kasutab, tehakse õigel ajal kättesaadavaks ning et nende kogus ja kvaliteet on sobivad ja nende hind võimalikult soodne. Tõhususe põhimõte tähendab parimat võimalikku suhet kasutatud vahendite ja saavutatud tulemuste vahel. Tulemuslikkuse põhimõte tähendab seatud eesmärkide ja kavandatud tulemuste saavutamist.“

V**Vahekokkuvõtte:**

mitmeaastase finantsraamistiku teatud hetkeni toimunud rakendamise põhiaspektide ülevaade, milles võetakse arvesse kokkuvõtte tegemise ajal valitsevat majanduslikku olukorda ja majanduse väljavaateid (viimati avaldatud aastal 2016).

Vahemakse:

ELi poolt enne asjaomase projekti või meetme elluviimise lõppu taotluse alusel *toetusesaajale* tehtav makse. Vahemakseid tehakse tavaliselt juhul, kui projekti või meetme elluviimine on piisavalt edenenud vastavalt lepingus või toetuslepingus määratletud tingimustele.

Vahendite saaja:

finantsmääruses kasutatav mõiste, mis tähistab ELi rahastatavast rahastamisvahendist laenu või tagatist saavat või investeeringu objektiks olevat füüsilist või juriidilist isikut. Seda mõistet kasutatakse ka füüsilise või juriidilise isiku kohta, kes tegelikult toetusmakset ei saa, kuid saab sellegipoolest kasu mõnest konkreetsest ELi rahastatavast tegevusest, nagu ELi rahastataval koolitusel osalev isik või mõnel tööhõivealgatusel osaleja (vt ka *toetusesaaja*).

Valimi moodustamine rahaühiku põhiselt:

statistiline valimi moodustamise meetod, milles kõikidel tehtud kulutustel on võrdne võimalus valimisse langeda. Rahaühiku järgi valimi moodustamisega tagatakse tehingute puhul, et tõenäosus valimisse langeda on proportsionaalne tehingu suurusega. Valimi moodustamine rahaühiku põhiselt võimaldab tänu oma statistilisele olemusele tulemuste ekstrapoleerimist kogu andmekogumile.

Vastavuskontrolli otsus:

komisjoni ametlik otsus, millega kvantifitseeritakse summad, mis liikmesriik peab pärast vastavuskontrolli menetlust tagasi maksma.

Viga:

õiguslike nõuete ja lepinguliste tingimuste mittetäitmisest põhjustatud *õigusnormide rikkumine*.

Vähese tähtsusega abi:

teatavast piirmäärast (vahendite saaja kohta kolmeaastase perioodi jooksul) väiksemad riigiabi summad, mida peetakse ühtse turuga kokkusobivaks ning mis on sellest tulenevalt vabastatud komisjonipoolse heakskiidu saamise nõudest.

Väljund:

tulemuslikkuse hindamises on see projektile või programmile eraldatud vahenditega toodetu või saavutatu (noortele töötutele korraldatud koolitused, reoveepuhastite arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

W**Õ****Õigusnormide rikkumine:**

tegevus või tegevusetus, mis põhjustab ELi (või muude asjaomaste) eeskirjade mittejärgimist, ning mis võib kahjustada ELi finantshuve. Õigusnormide rikkumine võib tuleneda nii toetust taotlevate toetusesaajate kui maksete tegemise eest vastutavate ametiasutuste tehtud vigadest. Tahtlik õigusnormide rikkumine võib endast kujutada pettust.

(vt ka *viga*)

Ä**Ö**

Ü**Ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP):**

1962. aastal loodud mehhanism, millega muu hulgas tagatakse ELi põllumajandustootjatele õiglase elatustaseme kindlustamise abil ka toiduga kindlustatus. ÜPP-d reformiti oluliselt aastatel 1992, 2003 ja 2013.

Ühtne haldus- ja kontrollisüsteem (IACS):

liikmesriikides kasutatav süsteem põllumajandustootjatele *ühise põllumajanduspoliitika* raames tehtavate maksete haldamiseks ja kontrollimiseks. Süsteem koosneb andmebaasidest, mis sisaldavad teavet põllumajandustootjate, toetusetaotluste, loomade ja toetusõiguste kohta, ning põldude identifitseerimise andmebaasist.

Ühtne pindalatoetuse kava:

kümnes liikmesriigis rakendatav pindalapõhine toetuskava, mille alusel makstakse ühtne summa ühe hektari kohta.

X**Y**